Ч. 194 (11.447). Львів, пятниця 31. серпня 1928. Opłata pocztowa opłacona ryczałtem. Рік XLVI.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло", Львів. — Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. — За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41. „ Друкарні: 29-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українці в Канаді.

(Розмова з п. Юліяном Стечишином, ректором Українського Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні.)

На протязі останніх двох місяців перебував в Галичині п. Юл. Стечишин, ректор Українського Інституту ім. Петра Могили в Саскатуні, зі своєю дружиною, п. Савалею Стечишин, головою „Союзу Українок Канади". Симпатичні гості є визначними українськими діячами в Канаді. До того ж п. Стечишин грає помітну ролю в українському автокефальному руху серед українців у Канаді. Це треба мати на увазі, читаючи уступ про „релігійну боротьбу" в Канаді. З п. Стечишином мав довшу розмову один з членів нашої редакції. Вислід цеї розмови подаємо до відома наших читачів. Ред.

— Яка є мета Вашого приїзду до Галичини? — запитав я п. Стечишина.

— Вибіраючись з Канади у старий край, перш усього мав я на меті відвідати рідню. Сам я походжу з Теребовельщини. Дальшою, але зате ширшою і важнішою метою було відвідати рідний край, в якому я не був повних 18 літ. Бо духом і змаганнями рідного краю живе українська еміграція в Канаді. Все, що ми робимо в Канаді, робимо під кутом нашої національної батьківщини. Крім того моїм завданням було познайомитися з освітньо-культурними установами не лише в краю, але і в Европі. Підчас своєї подорожі відвідав я всі важніші культурні центри в Европі, а також оседки української еміграції. Отже побував я в Парижі, Відні, Празі і Подебрадах. Також у краю був я в багатьох місцевостях.

— Який зміст Ви вкладаєте в роботу „під кутом рідного краю"?

— Є це дуже складне питання і важко відповісти на нього з огляду на внутрішньо-канадійські умовини життя. Зазначу лише, що ми дуже багато енергії вкладаємо в те, щоби канадійських українців втримати як окрему національну індивідуальність. Маючи таку мету, ми ведемо виховання в національному дусі, зберігаємо й розбудовуємо українську культуру, підтримуємо звязок зі старим краєм і творимо такі організації, які чужі впливи — як не анулюють, то щонайменше невтралізують. Зрощування національної свідомости і її закріплювання — це наше найважніше завдання. Що наша праця дає позитивні вислідн, на це вказує зріст здекларованих українців при статистичних обчисленнях, поворот до свідомого українства навіть тих, що вже були відпали від нього. Ми культивуємо національну ношу і пісню, себ-то ті складники нашої національної відрубности, які зразу впливають і ділають на окруження. Дальше ми творимо й розбудовуємо українські виховавчі інститути, як Український Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні, інститути або їх філії у Вінніпегу, Едмонтоні то-що. В тих інститутах велику вагу присвячуємо українознавству (українська мова, література, історія). Нашу молодь направляємо головним чином до технічно-фахових шкіл, які в Канаді поставлені дуже високо. Велику національну службу робить в нас церква і преса. Таким чином у Канаді ми ведемо дві політики: державно-канадійську й українсько-національну.

— Багато говориться у нас про релігійну боротьбу в Канаді. Наскільки це правда і чому там так багато енергії вкладається в неї?

— На жаль, воно правда. В нас справді йде — як Ви кажете — релігійна боротьба. Та по суті вона є боротьбою за душу українського населення, за зміст українства. Поставлене Вами питання дуже широке. Щоби на нього відповісти, треба сягнути до історії українського осадництва в Канаді і заходів ріжних чинників захопити наших поселенців у свої сіти. На цю тему саме тепер приготовлюється окрема книжка. Історичний огляд цього питання є дуже великою і складною темою. Зазначу тільки, що ми велику вагу привязуємо до церкви і приписуємо їй незвичайно важну ролю. Ми вважаємо церкву дуже важним **моральним** чинником і в створених умовах найсильнішим **національним** інструментом. Мушу зазначити, що така стара і досвідчена нація, як англійці, має випробовані асиміляційні засоби. Англієць не гнобить, не давить, не висміває. Він хвалить і гладить. Англієць хвалить українську пісню, українську культуру (українці є в розумінні англійців старою, культурною нацією, яких противенством є „галіціяни"), але зараз зазначує: „Ви — мовляв — приїхали з краю неволі, Канада дає вам повну свободу. Ви повинні це вміти оцінити, ви повинні приняти канадійські установи, спосіб життя, ви повинні апарцепувати канадійську культуру і т. і. Словом: українці повинні асимілюватися — звільна, поволі, але систематично й органічно. Головним засобом асиміляції є протестантська церква. Але до протестантизму наш нарід поставився з упередженням. Після перших переходових успіхів протестанти втратили свій вплив на наше населення. Тоді їхні прічери (проповідники) перекочували до Зединених Держав, а звідтіля починають закидати сіти й на Галичину. Зазначу, що ми, українські націоналісти (Союз українських самостійників) є проти всякої церкви, як організації, яка має виключно політичні цілн. Коли серед нашого населення збанкротував протестантизм англійці, а радше ірляндці, французи й бельгійці всі свої зусилля направили на те, щоби підчинити собі гр. кат. церкву. Вони засновують виховавчі інституції, церковні організації і пресу, стягають туди молодь і населення та оброблюють їх в „уніфікаційному" дусі. Годиться зазначити, що „Канадійського Українця" (колишнього „Канад. Русина") заснував француський архієпископ Лянжевен. Редактор цеї газети мусить робити контракт з французами й бельгійцями. Не відразу французи, бельгійці й ірляндці опанували гр. кат. церкву. Гр.-католики з Галичини спершу засновували свої власні інституції. Але вони по якомусь часі падали. Тоді як „спасителі" приходили римо-католики. Нпр. „вратована" бурса ім. Т. Шевченка в Едмонтоні має українця-учителя лише з початком шкільного року. Він є на те, щоби притягнути учнів-українців до тієї бурси. По 3—4 місяцях його кожного року звільняють. Таксамо українська дієцезальна колегія св. Йосафата в Йорктоні є заснована чужинцями і записана на Т-во поширення кат. церкви. В тих установах нема українського національного виховання. Вони не видали ще ані одного, сяк-так замітного народнього робітника. І це є основою закидів, які „Союз українських самостійників" робить з одного боку протестантам, а з другого проводові гр. кат. церкви. Боротьба з проводом гр. кат. церкви розпочалась за інститут ім. Петра Могили. Еп. Будка намагався взяти його під свій виключний вплив. Українська інтелігенція мала всі дані лякатися, що цей здобуток українського народу опиниться в чужих руках і під чужими впливами. Розгорілася боротьба, яка при нетактовности епископа прибрала пристрасні форми, а як її наслідок було повстання в 1918 р української автокефальної (православної) церкви. Повстання тієї церкви було в національних інтересах. Є це боротьба не релігійна, тільки боротьба національна на релігійній базі. Гр. католики, підчинені чужим впливам, мають масу, автокефалісти 90 прц. всієї інтелігенції, молодь і свідоміший фармерський елемент. Як ця справа виглядає, видно хочби з того, що нпр. в кольонії Мічам є 42 гр. кат., з того 5 грамотних і 37 анальфабетів, — автокефалістів є 35, з того 32 грамотних і 3 анальфабетів. З 5-ох грамотних гр. кат. 3-ох передплачує газети, а з 32-ох грамотних автокефалістів 29 передплачує газети. Розуміється, не всюди є таке відношення. Стан церкви в Канаді є тепер такий, що гр. католики мають 180 парохій з 30-ма священиками і 22 редемптористами, а автокефалісти 112 парохій з 20 священиками. Автокефалісти опанували також 40 парохій буковинських православних українців, які були під кацапським впливом. Отже правдою є, що релігійна боротьба ведеться, але вона по суті є національною боротьбою за душу нашого народу. Нераз нам пишуть зі старого краю: „Не витрачуйте енергії в братовбийчій боротьбі!" Ми на такі зазиви відповідаємо: В даних обставинах приняти подавану нам рецепту — значить: піднести руки до гори і капітулювати. Ми мусіли вибрати шлях боротьби як єдино доцільний для вратування нашого народу перед національною загладою. Тією боротьбою ми примусили й наших противників дещо обмежити темпо денаціоналізації. Навіть архієп. Вінніпегу Альфред Сіннот у своїм пастирськім листі з 15. січня 1926 р., хвалячи українців, як „давний, гарний і культурний нарід", вказує на потребу вислати римо-кат. проповідників до Галичини, де вони добре познайомились би з українською мовою, культурою і головно історією, бо інакше — мовляв — все пропаде. Головним чинником в тій боротьбі є преса.

— А як представляється українська преса в Канаді?

— Тут вірнішим було би говорити не про українську пресу, тільки про пресу, видавану українською мовою. Отже в Канаді є 8 часописів, що виходять українською мовою, але тільки деякі з них є справді українськими, себ-то видаваними українцями за українські гроші, а саме: 1) „Українські Робітничі Вісти" (тіраж около 8.000 прим.), 2) „Фармерське Життя" (тіраж около 2.000 прим.) і 3) „Робітниця". Ці три органи стоять на комуністичній плятформі, спираються головним чином на робітництво по містах і в релігійні справи не встрявають. Дальше йде 4) „Канадійський Ранок", орган збанкротованої протестантської пропаганди, видаваний англійцями, його політика є диктована канадійськими протестантами. Тіраж около 1.000 прим., помітнішого впливу не має. Його редактором є Жигмонт Бичинський, людина нічим незамітна, тепер вибирається в Европу, правдоподібно заглянє і в Галичину. З черги маємо 5) „Канадійський Фармер", англійська газета українською мовою, заснована англійськими лібералами. Початкова роля цього органу була навіть додатна. В р. 1916 цей орган купив чех Доячек, а в р. 1927 перейшов він у руки Курдидика, якого роля є загадочна. Говорять, що цей орган є тепер на услугах польської пропаганди, що в короткому часі буде висвітлене. Дальше маємо 6) „Канадійський Українець", гр.-кат орган під француськo-бельгійськими впливами. Тіраж около 4.000 прим. Вкінці маємо 7) „Український Голос" (тіраж 8.000 прим.) заснований українцями, перед 18 літами і опертий на основі самовистарчальности. Є він органом „Союзу українських самостійників", який цікавиться українською автокефальною церквою, і 8) „Вістник", орган української автоk. церкви.

Канадійські українські самостійники є того погляду, що всякий дарунок мусить вилізти боком. Тому й порозуміння між українською пресою і чужою, видаваною українською мовою, є виключене. А навіть з державно-канадійської точки погляду ми вважаємо себе кращими горожанами, бо ми зберігаємо особисту і національну гідність, а такий елемент є все вартніший навіть в очах противника.

— Яку силу в Канаді представляють поодинокі табори?

— В кожнім місті в Канаді, в якому живуть українці, маємо потрійні організації: національно-самостійницькі, гр.-католицькі і большовицькі.

кі. Кожний з тих таборів має свій осередок. І так нац.-самостійники мають народні доми, греко-католики — гр.-кат. народні доми або „Просвіту", а більшовики — робітничі доми. Між тими трьома осередками розвивається конкуренція. В кожному домі є рідна школа, себто доповняюча школа українознавства, там відбуваються концерти, вистави, вечірки то-що. Впливи гр. кат. й автохефалістів концентруються головним чином в церкві, про що я вже згадував.

Зазначу хіба ще раз, що гр. католики мають за собою більшість маси, а націоналісти майже всю інтелігенцію, свідомішу частину фармерства, ремісників і торговців по містах та студентську молодь.

Більшовики мають впливи серед українського робітництва по містах і серед невеличкої частини фармерів. В їх руках є ТУРФ Дім (Т-во українських фармерських домів). В останніх часах, більшовики, примушені конкуренцією, більше уваги звертають на національне освідомлення робітництва.

– А кілько є українців у Канаді?

— Понад 300 тисяч. Головним чином заселюють вони три степові, західні провінції: Манітобу, Саскачеван і Альберту. Є це провінції фармерські (хліборобські). В тих трьох провінціях живе до 70 проц. всіх канадійських українців. З міст найбільше українців має Вінніпег (около 20.000) Між національностями Канади українці займають третє місце. На першому місці стоять англійці, опісля йдуть французи, а за ними українці. В Канаді буде до 4 проц. українців, а в трьох згаданих провінціях до 30 проц. всього населення. Українці стараються жити компактною масою, що не подобається тим, які мають супроти нас денаціоналізаційні наміри. Українські фармери ведуть поступове господарство, мають відповідні машини, гарні господарські будинки (хати лишають дещо до бажання!), автомобілі. Є вже й українські фарми, які культивують спеціяльну господарку (нпр. фарми, що плекають срібних лисів, що дуже є дохідне). В містах українці є головним чином робітниками, але твориться вже й окрема верства ремісників і бізнесменів: торговців крамничників, власників ресторанів, власників умебльованих кімнат (roomingshouse) то-що. В Канаді є вже багаті люди серед українців, головно серед фармерів. Українських банків і взагалі економічних інституцій (за виїмком української збіжевої компанії, що має 7 елеваторів) ще нема, бо своїм власним життям ми почали жити властиво від війни. Українських ощадностей (збережень) в банках буде до 100 міліонів долярів, а національне майно канадійських українців перевищує **пів міліярда долярів.**

— Як представляється українська інтелігенція в Канаді?

— Українська інтелігенція в Канаді досягає 1.500 голов. Це в більшости учителі (до 1.000), іншої інтелігенції мало. На решту складаються священики, лікарі, адвокати, урядовці компаній, то-що. В інститутах маємо 250 студентів, які студіюють на університетах або в технічно-фахових школах. Пересічний заробіток інтелігента виносить 100—120 дол. Прожиток і удержаня одної особи коштує 39 дол., а сімї до 75 дол.

Найбільший попит у Канаді на українську історичну літературу всякого рода: повісти, оповідання, монографії. Нашим письменником, найбільш читаним, любленим і шанованим є сеніор українських письменників — Андрій Чайковський.

В останніх 15-ти літах ми сильно поступили вперед. Колиб так повело нам і в слідуючих 15-ти літах, то Канада стане найсильнішою українською кольонією. Є вигляди на економічний звязок зі старим краєм. На жаль, звязок зі старокраєвою пресою слабкий, що треба буде в найближчому часі направити.

— А скажіть, будь ласка — ставлю останнє питання — яке враження зробила на Вас Галичина?

— Мені дуже важко відповісти на це питання. В мене всі ті враження додатні й відемні сторони, так поперехрещувалися, що я не в силі дати сяк-так вдоволяючої відповіди. Все, що я чув і бачив, я собі нотував. Тепер треба все те передумати і впорядкувати та аж після того приступити до видавання осудів й оцінки. Зазначу хіба, що ми бачимо ваше важке положення і з подивом глядимо на вашу боротьбу. Приємно вражає розвиток кооператив, гол. „Маслосоюзу". Бачу, що інтеліґенція береться до праці на економічному полі. На жаль, недостає їй американської підприємчивости. Але я бачу помітне пригноблення серед інтелігенції, якийсь курс, який охрестив би коротко: плечима до життя! Ваша преса більше цікавиться чужими справами, як своїми власними. До того ж вона не є чинником творення публичної опінії, тільки здебільшого йде за опінією. А прецінь преса повинна бути очима, ухами, розумом і поводатором народа. Назагал у вас мало читають. Дивним є для мене й трактування церкви не як органічного чинника в життї народу, але як чогось, що стоїть поза ним. Дивує мене також, що жиди грають у вас таку велику ролю і то в кожній ділянці життя. Однак прошу до цих моїх принагідних уваг не привязувати більшої ваги, бо я мусів би перш усього передумати і впорядкувати свої спостереження, враження і думки.

На цьому я попрощав шан. заокеанського гостя. *С. Р.*

Траґедія українського юнака-патріота.

Життя і смерть Любомира Дякова в Одесі.

(Допис з Брюсселі.)

Перед місяцем привіс один з українських часописів передруковану з „Комуніста" замітку, що перед одеським карним судом відбувається саме процес проти трьох студентів одеської політехніки, Шевчука, Зелинського і Акулова за те, що в студентському домі і до того роками знущалися над своїм товаришем українцем з Галичини Любомиром Дяковим, так що він, не будучи в силі далі терпіти знущань, покінчив самогубством, перетявши собі артерії.

Та це не була одинока замітка про траґедію. Заговорили про неї з конечности — коли траґедію годі було вкрити — деякі більшовицькі газети, заговорила й еміґрантська московська преса, заговорили накінець і французькі газети. Зачувати, що складається з процесу й окрема брошура.

Звіту з цього прецікавого процесу в нас не було, але всеж вважаємо своїм обовязком бодай загально поінформувати українську суспільність з Галичини про подію, що склалася в Одесі та вилилася в траґедію надійного юнака-патріота. Справу будемо освітлювати так, як її передає преса — на вічну память того, як виглядали за більшовицьких часів відносини по високих школах і академічних домах безталанної України і якою в них

була мораль академічної молоді, того цвіту і надії нашої на краще завтра. Подаємо наших читачів з тією подією не й тому, щоби вона послужила перестородою всім нашим дітям, що в молодечому пориві, не погоджуючись прецінь зовсім слушно з режімом наших сусідів, часто густо терниcтими шляхами при допомозі тутешніх замаскованих чекістів, спішать у Мекку нашої віри, на Велику Україну і там кінчать самогубством.

Ось стан річи, якому не перечить навіть більшовицька преса: Після іспиту зрілости, зложеного 1925 р. з відзначенням в одній з українських гімназій у Львові, покійний Любомир Дяків задумує поїхати на Україну, щоби покінчити в Одесі школу мореплавства і віддати свої сили українському народові на морях. Мрії про море, про працю для могутности свого народу заслонили перед ним усе. Не помогло нічого вказувати хлопчині на небезпеку, яка йому грозила з боку більшовиків, що в кожному галичанинові бачили ворога, націоналіста і контрреволюціонера. Чистий як сльоза характер, велика душа, співчуваюча кожній кривді і все готова послужити обездоленому, дати йому останню сорочку з плечей і останню краплю крови — він запевняв, що небезпеки для нього бути не може в країні, яка виписала на своєму прапорі невсипущу працю всіх і загальну рівність та братолюбіє, тобто те, на що він сам такий богатий, те, що він сам буде в силі розкидати щедрою рукою.

Ішущії — найдуть. Найшлось і в тому випадку двох тутешніх комуністів, що відомими собі способами вислали 18-літнього хлопчину за Збруч. Та рівночасно вислали за ним і смертний присуд. Вони остерегли червоних правителів, що вислана людина непевна, бо її батьки буржуї, а сама вона нічим не засвідчила, що є комуністом.

І з цим моментом почався для хлопчини хід на Голготу. Над ним розтягнули поліційний і приватний нагляд. До школи мореплавства не приняли. Дозволили поступити на політехніку, замкнули в студентському домі і настановили над ним трьох хуліганів товаришів, що мали його належито „прикрутити".

Один з московських еміґрантських часописів подає, як це у Шевчука, Залинського і Акулова відбувалося. „Щоденні

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

ВАРНА.

(Подорожні враження.)

Всівши до болгарського поспішного поїзду в Русі (Рущуку), по тім боці Дунаю, їдемо на схід до Варни, найбільшої торговельної пристані Болгарії та найбільших болгарських морських купелів. Поїзд мчиться серед дубових лісів, то знов серед филястих нив збіжа та безмежних нив соняшників, серед яких в глибоких балках тут і там видніють села. Колиб нас збуджено нагло зі сну й показано оцей краєвид, миб присягнули, що це Україна. Але ось посеред сіл видніють турецькі мінарети, ось попри поїзд переходить в шараварах туркиня зі завиненим лицем, ось скинув турок свої капці, і сів біля вас, підігнувши під себе ноги. Зближаємося до Варни і краєвид зміняється: пісково каменисті поля, на яких сонце випалило всю ростинність.

Розложилася Варна (70.000 мешканців) на горбах над малим заливом Чорного Моря. Але характер її інакший як західноевропейських пристаней, у тих високоповерхові доми влазять ізза недостачі місця майже в саме море — тут пятиповерхові доми далеко від моря, близько моря докоротує свій вік старина. Найблище моря грецька частина, біля неї вірменська, а далі турецька, щойно за ними простягаються вже модерні болгарські.

Замешкуємо в грецькій частині. Посеред нашої вулиці сидить маляр і малює давні закамарки. І має що! І може розложитися на середині вулиці, бо тут панує тишина. В модерних містах інжиніри вичеркують найперше вулиці, а щойно опісля при вулицях стають доми. Тут будовано найперше доми, а вулички і площі робилися самі. Вузонькі, щоб осел запряжений в маленький візок міг проїхати, декуди звузиться вуличка так дуже, що хіба тільки осідланий осел переїде. Дімки одноповерхові, долі муровані, гора часто деревляна, вибігає на пів метра або й метер до вулички, так що на горі з вікна до вікна подаш через вулицю сусідови руку. Долі вікна закратовані, ворота дубові, ковані. Деякі дімки не мають до вулиці ні одного вікна — це давні турецькі гареми. Біжать ті вулички кручено, верчено, що живеш тижнями при них, але не з кожної частини першого „участка" важишся дійти до свого дому. А важишся, коли в тебе богацько часу, то блудиш.

Спокій тут і тишина панує. Замітне, що та перша дільниця майже не має крамниць. Рано переходить вуличками болгарин, ведучи за собою осла, який на сідлі везе баньки з молоком. — Млеко, млеко! — За ним їде другий і кричить: ординарія! — і везе на ослі, або в малому візочку ярину. По часі біжить знов хлопець і кричить „топлі кіфлі"! — І знов до нього вибігають з дімків і купують. І знов тишина! Маляр може сидіти серед улиці й малювати колись чуйне, нині завмерле вже життя. Побіч маляра пасеться осел, привязаний до болячка...

Нова Варна окружила старинну широкими бульварами й великими площами. Але тим великоміським бульварам та площам недостає західноевропейського великоміського життя. І тут досить велика тиша і тут життя пливе тихо, поволі, без нервозного подразнення. Мотоцикля, що стогне, гуде та свище, я не бачив у Варні ні одного, автомобілі їдуть поволі, фіякри — чисті, все застелені білими ряднами — мають кими візками, до яких запряжено кими визками, до яких запряжено по одному коникови, або ослови. Візник іде побіч і веде коня, чи осла. Ось мурують велику каменицю, не має тут ні електричних вінд, ні електричних пристроїв, що підносилиб будівельний матеріял десяткам робітників на горі. Ні, тут одною коновкою на ручному бльоці підносять весь матеріял в гору, в горі працює всего кількох робітників і їм нічого спішитися...

І в цю европейську частину перейшли східні звичаї, з яких ось назву кілька: хліб виробляють при вулиці, тут і печуть, щоб кожний бачив, тут і кричуть, що вже готовий теплий хліб, що кілька кроків стрічаєте каварні, та не ті, що ми їх знаємо, що їх німці переняли від турків і надали свій характер. Це не гарно ряджені, просторі салі, куди люди сходяться більше ізза того, щоб прочитати часописи, як пити каву. Тут мають каварні давний турецький вид. Часописів немає, гості розмовляють голосно між собою, грають в карти, шахи та інші гри. Кожному гостеви варять окремо чорну каву. Хто не грає, виносить собі крісло на хідник, або на вулицю біля каварні, сідає, попиває чорну і глядить на прохожих.. (Це все очевидна річ, можливе при малому русі на вулицях).

Оці „каварні" на кожному кроці. Отже в міському огороді під деревом стіл і довкруги в неладі розставлені крісла. На столі нафтовий прімус. Сідай на крісло, як стій варять тобі каву. А навіть у воротах болгарського цвинтаря при дорозі, що веде до Евксіноґрада, де є літна царська палата, стоять столики й крісла. Вертаючи з виниць, сідаємо біля воріт цвинтаря і пємо чорну. Від міста надходить похорон. По православному звичаю трумну закривають аж на цвинтарі, отже мерця везуть відкритого. При нерівній дорозі похитується мерлець і киває головою. Відсуваємо крісла, щоб зробити дорогу похоронови і встаємо, але перейшов похорон — усі знов засідають на крісла. Тай по правді чого тут дивуватися? Чи не що дня люди родяться і не щодня вмирають?!

(Продовження буде.)

— читаємо там — кількакратні побої сюди не числяться, не числиться теж відводження і приводження ввани для полагоджування природніх потреб, бо це рекзізити нагляду — вnуж жертва моглаб передчасно у виходку заподіяти собі смерть. Не говориться про те, що присилані на життя для хлопчини значні гроші відбирали вони від нього до оломаного шеляга, та морили жертву голодом. Побоями вимушували писати до батьків „буржуїв" по свіжі грошеві посилки, які забирали постійно на свої гулянки. Але над усе найстрашніші: моральні страждання жертви та прикоровлювання до неї садистичних прийомів. Збережена хлопяча невинність покійного була для садистів такою тяжкою провиною з його боку, що вони його назвали згірдно „червоною дівицею". Вони його вязали, сідали йому на лице своїми нагими задними частями тіла, витирали об його лице свої носові платки, мазали уста своїм калом"...

Ця сама газета у справоздавчій статті за підписом „старий юрист" пише між іншим так: „Випадки садизму, хоча не в таких нечуваних розмірах і не по наказу з гори у Росії траплялися. І це не було би дивне. Але дивне одно, дивний тай нечуваний упадок найпримітивнішої людської моралі серед комуністичної молоді. На Голготі прибивають на хрест товариша, не покидька суспільности, денунціянта, провокатора, розбишаку, ні! Ніжного, скромного, тихого, працьовитого, учинного для всіх товариша. Прибивають на очах всіх. І ні один голос не підноситься в його обороні. Ось вам під нинішнім режімом комуністична молодь! Такої молоді ще в нас не було".

У початках вересня 1927 р. хлопчина відібрав від батьків значну суму грошей на прожиток. Віддавши всі гроші чекістам, він покористувався мабуть їх радісною гулянкою і одного разу неспостережено вийшов з вканині; покористувався волею на те, щоби скоротити свої муки; мучення на протязі 2 довгих літ, як сказано в горі, покінчив зі собою самогубством.

...аж такої трагедії треба було, щоби поруишти закаменілу совість. Та сама молодь вищих шкіл, якій 2 роки байдужі були знущання, що відбувалися на її очах, скликала віче і зажадала від влади покарання садистів. Може знала з гори, що без натиску слідчий суддя пальцем не кивне. А може? Може і навпаки! Більшовики мистці в аранжуванні спектаклів, які мають на цілі відвернути увагу суспільности від темних сторінок їх режіму. Кажуть, що для закриття тієї моральної гнилі, яка виявилась цим способом, для відвернення від себе обурення суспільности наказали більшовики самі студентський мітінг. Мовляв, гляньте добрі люди, це не система, це спорадичний припадок, молодь наша здорова, вона сахається від злочинців. „І капітал придбала і невинність зберегла". Вилід, як треба. „Контрреволюціонера" на світі нема, а заграничніа преса може писати і про обурення молоді проти злочинців, і про справедливість більшовицьких судів, які навіть мали засудити злочинців, хоч що правда, умовним присудом.

Та не їм не поможе. Мученицька смерть невинної дитини буде каменем, кинєним в спокійне озерце більшовицького „раю", буде творити чим раз ширші круги, поки вода не виступить з берегів і не залле того раю, в якому згинуло стільки жертв! Ex ossibus ultor!

Поінформований

Шкільні справи.

Мужеська доповняюча фахова школа „Рідної Школи" ім. Б. Грінченка у Львові.

Доповняюча фахова школа, це обовязкова школа, яку мусить перебути кожний „термінатор". У майстра вчиться він у день практичного ремесла, а вечером у школі доповнює своє образування загальними та фаховими відомостями.

Вчиться в ній предметів загальних, як мова, кореспонденція, рахунки, ремісниче книговедення, калькуляція, наука про устрій держави, права та обовязки горожанина, гігієна, і предмети фахові, як рисунки відручні, геометричні і фахові, промислова фізика, хемія та матеріялознавство та спеціяльна технольогія.

Давні лише дорivочні кількамісячні курси, які не були в силі сповнити свого завдання, розвинулися протягом літ у 3 річну систематичну школу, в якій від 2-гої кляси заведена спеціялізація по фахам. По укінченні школи складають ученики іспит з цілости набутого в школі знання і на його підставі можуть бути допущені до челядничого іспиту чи тзв. „визволення".

Школа ім. Б. Грінченка заснована в 1922. р. та в 1924 р. Кураторія замкнула її з причини невідповідної організації. В 1925. р. дала влада знова дозвіл на отворення школи, а в минулому шк. році одержала вона повні права публичних шкіл (розпорядком Міністерства В. і О. з дня 2. 6. 1928. ч. III. Р. 5509), так що відбутий у ній іспит має те саме значіння, що іспит у публичній школі. В р. 1922/23 і 23/24 не було ще поділу на фахи, а ученики всіх фахів училися у тій самій клясі. Школа мала 3 кляси: підготовляючу, 1-шу і 2-гу. Учеників числила в р. 22/23 — 124, в р. 23/24 — 156. Від р. 1925/26 заведено спеціялізацію, то є ученики кожного фаху від 2-гої кляси почавши побирають науку окремо у відділі шлюсарськім, столярськім і шевськім. В р. 25/26 було 2 кляси: 1-ша і 2-га по 2 відділи разом 87 учеників, в р. 26/27 було в 1-ій кл. 1 відділ, в 2-гій 3 відділи, в 3-ій 2 від. — разом 134 учеників. В р. 27/28 був 1 відділ підготовляючий, 2 відділи 1-шої кл., а по 3 відділи 2-гої кляси, а учеників 226.

В двох послідних роках		1926/27	1927/28
було слюсарів і звлиж. фахів		44	94
столярів	„ „	46	81
шевців	„ „	32	48
інших		12	3
По званню родичів:			
синів	рільників	98	74
	робітників	16	21
	ремісників	5	12
	інших	15	19

Учительський збір школи складається з 1 катехита, 3 інжинірів, 1 акад. маляра, 1 д-ра фільософії, 1 д-ра прав з торговельною освітою, 1 лікаря, 1 учителя видїлових шкіл і 1 фахівця інструктора з фаховими курсами.

Наукові середники школи: Бібліотека: 817 книжок, з того: бібл. учеників 527 кн. Моделі, взори виробів слюсарських, частини машин, взори конструкційних почучень разом: 312 штук. Мінерали і пробки матеріялів 142 шт. Крім цього прилади до рисування для учеників як дошки, прикладниці, трикутники, цирклі і т. п.

Майже цілий цей інвентар придбаний управою школи, протягом послідних двох років тільки завдяки жертвенности суспільности й інституцій. Грошевих датків на школу зложено в році 26/27 843,30 зол., а в р. 27/28 449,00 зол.

Наука в школі відбувається безплатно (лише за одноразовим вписовим 3 зол.), а ученики одержують даром всі прибори до рисування та писання (рисунковий папір, олівці, гуми, зшитки), так як у публичних школах.

Кошт удержання цеї школи в р. 1926/27 виносив 9.638 зол., або 71 зол. на 1 ученика, в р. шк. 1927/28 14.016 зол., або 62 зол. на 1 ученика.

До дальшого успішного розвитку школи конечною є зміна льокалю на більший і положений ближче середмістя. Друга необхідність це придбання середників до поглядової науки, як скіоптікону, більшої скількости поглядових образів, приладів до науки фізики та хемії та більшої скількости підручників, бо ученики, переважно бідні, не в силі собі їх купити.

Сільсько-господарська вистава в Копичинцях.

Сільсько-господарські виставки, заініційовані нашими господарськими і кооперативними колами по війні мають величезне господарське і моральне значіння для нашого народу, що найшовся у межах Польщі. Вони є не тільки показчиками нашого господарського поступу, але й важними чинниками господарського виховування міліонових мас нашого селянства. За сільсько-господарською виставкою у Станиславові, а минулого року в Стриї прийшла тепер черга на Копичинці. На нашому урожайному і наскрізь рільничому Поділлі запонідмена на цей рік вистава в Копичинцях буде першою сільсько-господарською виставкою на Поділлі.

Виставку влаштовує Повітовий Союз Кооператив у Копичинцях у днях 21, 22 і 23 вересня ц. р. Вистава обіймає такі відділи: 1) рослинної продукції; 2) городництва 3) садівництва, 4) пасічництва, 5) господарських машин, 6) домашнього промислу, 7) худоби і домашньої птиці.

Подрібна програма вистави така: дня 21. IX. ц. р. год. 10 рано Служба Божа у парох. церкві; год. пів до дванайцятої перед полуднем похід до Народнього Дому; год. 12 вполудне святочне відкриття вистави; дня 22. IX. в часі між 10 і 12 год. перед полуднем та між 3 і 5 по полудні пробна праця господарських машин; а від 2—4 попол. демонстрування, як байцувати збіжа; дня 23. IX. від 9—11 виклад на ветеринарійну тему про плекання худоби, від 10—11 год. виклад про расове насіння, від 11 до 12. год. виклад про угноювання землі, від 2-до 4 год. виклад про садівництво, від 3—5 виклад про пасічництво. В год. 7. вечером дня 23. вересня закриття вистави.

Виставовий комітет разом з ініціяторами вистави заповідають, що найкращі експонати будуть нагороджені. Маємо надію, що наше громадянство, зокрема селянство відвідає чергову нашу сільсько-господарську виставку також масово, як обі попередні вистави в Станиславові та Стриї.

Організаційний і вічевий рух.

Самбірщина

Дня 29. липня ц. р. відбулося посольське справоздавче віче у **Стрілках**. На віче прибули посол Тершаковець і о. сенатор Татомир. Присутні до 100 громадян Стрілок, Топільниці і сусідніх сіл. Віче отворив місцевий парох о. Зубик після чого виголосив реферат про політичне положення українського народу під Польщею сенатор о. Татомир, який зараз після реферату відїхав на віче до Мшанця, а посол Тершаковець зложив звіт з діяльности Українського Посольського Клюбу та висував наші політичні завдання на будуче. На вічу були присутні і сель-роби з відомим Прокопяком на чолі, одначе не сміли піднести ні одного заміту проти Української Парляментарної Репрезентації чи проти УНДО. Віче одноголосно ухвалило резолюції повного довіря і признання для послів і для партії УНДО.

Того самого дня зложив посол Тершаковець свій посольський звіт на вічу в **Лужку Горішнім**, де крім місцевих виборців було присутніх богато дітників. Ухвалено резолюції як вище

Повіт Лісно.

Дня 8. серпня ц. р. відбулося величаве повітове віче в **Устриках Долішніх**. На віче явилася майже вся українська інтелігенція, робітництво та селянство Устрик та делегати всіх громад тогож судового повіту. Посол Гринь Тершаковець здав звіт з діяльности Української Парляментарної Репрезентації, після чого розвинулася оживлена дискусія та ухвалено признання і повне довіря Українському Парляментарному Клюбові. Після віча відбулася під проводом о. Вербицкого та інж. Згоранкевича довірочна нарада УНДО, на котрій посол Тершаковець виголосив реферат про доцільний спосіб переведення партійної організації в повіті.

Рудеччина.

Дня 5. серпня ц. р. відбулося справоздавче посольське віче в **Хишевичах** у салі читальні „Просвіти", а вечером того самого дня в **Коропужі** в домі кооперативи. На обох згаданих вічах, не зважаючи на те, що прийшли на нього радикали і сельроб-ліниця, ухвалено повне довіря і признання Укр. Сойм. Клюбові та візвано радикальний Клюб до злуки з Клюбом УНДО.

Дня 12. ц. м. в день відпусту відбулось велике повітове віче УНДО в **Рудках**. На віче прибули посол д-р Біляк, посол був на віче також сельробівські „стовпи" Тершаковець та сенатор о. Татомир. Прибули з Комарна Пелеиський та Ольховий з боївкою з Коропужа, яка мала розбити ундівське віче та трохи радикалів і сельробів з Рудок. Та не так склалося як думали собі комарнянські сельроби. Ті самі селяни, яким вони заплатили за страту часу і залізничі білети змусили своїх хлібодавців замовчати, коли ті в часі реферату одного з послів старалися його перервати своїми криками. На вічу ухвалено повне довіря і признання присутнім послам і Українській Парляментарній Репрезентації та візвано радикальний Клюб до злуки з Клюбом УНДО.

Комарнинщина.

Дня 19. ц. м. відбулися посольські справоздавчі віча посла Тершаківця в **Новосілках Опарських і Горожанній Малій**. Село Новосілки знищене в 1914 р. ще досі не відбудоване. Люди мешкають у землянках, а ніякої допомоги у відбудові не можуть допроситися. На цілий повіт Рудки признало воєвідство всього 5.000 зол. позички на відбудову, тоді, коли на одно село Новосілки потрібно яких 50.000 зол. На обох вічах селяни виясняли отверто послові до посла у своїх найпекучіших справах і ухвалили відповідні резолюції в справі відбудови і висунування надалі страйських багнищ. Ухвалено повне признання Українській Парляментарній Репрезентації.

Останні вісти.

КОНГРЕС НАЦ. МЕНШОСТЕЙ У ЖЕНЕВІ.

В середу 29. серпня отворено в Женеві IV. конгрес нац. меншостей під проводом словінця д-ра Вільфана при участи 35 представників меншостей 14. країн.

Віцепрез. конгресу Лев Моцкін (жид) критикував трактування нац. меншостей Лігою Націй і жадав створення постійної меншостевої комісії при Лізі Націй. Це домагання піддержав і предсідник Вільфан, який гостро виступив проти асиміляції меншостей.

ПРЕМ. БАРТЕЛЬ ПРО ЗАМІРИ УРЯДУ.

Прем. Бартель в інтервю з представником „Кур. Поранного" м. І. сказав, що уряд опрацьовує тепер бюджет на 1929/30, з тим, щоби якнайбільше гроша добути на інвестиції. В найближчім часі уряд займе становище до проектів зміни конституції, опрацьованих клюбом 1-ки.

МАРШ. ПІЛСУДСЬКИЙ У 5-ЛІТНЬОГО РУМ. КОРОЛЯ.

„Експрес Поранни" повідомляє з Букарешту, що марш. Пілсудський приїхав автом до Букарешту, до польського посольства, а у вівторок у напрямі Констанци. Над Чорним Морем побуде Пілсудський кілька днів, відвідає королеву Олену, яка з малолітнім королем Михайлом є у Мамайських купелях біля Констанци. В середу буде марш. Пілсудський у замку королевої-вдови Марії в Сіная на обіді. На обід запрошено членів регенції і ріжні визн. особи з Букарешту.

ЗМІНИ В ПОЛЬСЬКІМ МІН-СТВІ ОСВІТИ.

З політ. кол Варшави зачувати, що в найближчих днях уступлять із мін-ства освіти всі директори департаментів. Міністр постановив перевести в мін-стві основну реформу, бо є думка, що там є ще люде з передсанаційних часів.

ЗАВОРУШЕННЯ У ВАРШАВСЬКИХ ВЯЗНИЦЯХ.

На Павяку при нагоді нового осадження у вязниці бувш. комун. посла Ланцуцького вибухли заворушення вязнів, які тревали від 21. до 25. серпня. 25. вязнів вивезли до Вронек. Тоді вязні почали в Павяку голодівку, яка тяглась до 26. серпня. Всі келії вязні здемолювали, че осталося нішо цілого, в кількох келіях порозбивали двері.

„КРАСІН" ШУКАЄ АМУНДСЕНА.

Дня 28. серпня виплинув більшовицький ледолім „Красін" з порту Берген до Кінгсбей, щоби далі шукати Амундсена і групи Алесандріні (з виправи Нобіля). Пошукування відбуватимуться тепер скорше, бо леди вже топляться. Одначе тому, що леди топляться, то це тим небезпечніше для розбитків і мало є надії, щоби їх найшли в живих. „Красін" доплине до Землі Фр. Йосифа, де часть залоги остається пів року, заосмотрившись у харчі.

По широкому світі.

Офіційне запрошення до участи в підписанні пакту Келльоґа вручив Літвінові французький амбасадор у Москві Ербет. Підписання пакту Келльоґа урядом Союза Радянських Республик має відбутися на тих самих умовинах, на яких підписали пакт інші держави в дні 27. ц. м. СРСР звернувся у звязку з тим до французького амбасадора з проханням офіційної висти всіх держав, які одержали аналогічну пропозицію підписання пакту. Урядові СРСР потрібні також усі документи й дипльоматична переписка, звязана з пактом Келльоґа. Щойно розглянувши й провіривши їх, СРСР зможе дати дефінітивну відповідь на запрошення французького уряду.

Запрошення до підписання мирового пакту одержала також Австрія та Югославія. Бажання підписати пакт зголосили Данія, Югославія, Румунія й Перу.

Міністер закордонних справ Бельгії Гюманс застерігся перед французьким урядом щодо дефінітивного полагодження справи евакуації Надренії без углядненя інтересів Бельгії.

У Китаю почалася нова боротьба між полудневою та північною арміями. Манджурські війська розпочали офензиву під проводом генерала Чанг-Чу-Чанга. Після останніх звідомлень заняла північна армія місто Тіен-Тсін, відтиснувши частину полудневих військ.

На днях прийшло в Будапешті до кривавої бійки між населенням і відділом військової артилерії. 10 осіб важко, 25 легко ранених.

Мадярський уряд вислав до Ради Союза Народів прохання розглянути справу мадярсько-румунського розємного трибуналу. Мадярський уряд прохає Раду Союза Народів іменувати двох суддів-заступників мішаного трибуналу, як також провірити всі заходи фінансового характеру, якими покористувалася Румунія, при опрокидуванні присудів мадярсько-румунського розємного трибуналу.

У своїй відповіді на протестаційну ноту Японії, висловлює нанкінський уряд думку, що обі сторони повинні заключити новий торговельний договір.

Є чутки, нібито радянський уряд має запроторити на заслання 250 монахів і монахинь, обвинувачених у затаюванні перед владою скарбів, хованих у підземеллях монастирів.

НОВИНКИ

— З країни демократичної свободи. Сьогодня один з членів нашої редакції одержав поручену листову пересилку від визначного українського письменника й педагога. Лист був розірваний на противному боці і обвязаний шнурком, щоби не розлетівся. Під адресою надавця дописано його рукою обяснення словами: „osobne otevrené". З цього ясно, що надавець на почті мусів відчиняти лист і показувати його зміст цензорові чи якомусь поліційникові. Цікаво теж, що в листі крім присланого оповідання (заміток з подорожі) не було супровідного письма. Видно, що надавець мусів його вийняти. З цього ясно, що на нашім нещаснім Закарпатті, в даному випадку в Ужгороді, панує найгостріша цензура, що всі листи, які виходять за границю, є перлюстровані, щоби, борони Боже, ніщо не дісталося до публичного відома про рай, зготовлений нашим братам свободолюбивими чехами. Таке діється в країні демократичної свободи, в країні теоретично вільній й автономній, яку брати чехи прибрали до рук при допомозі найогиднішого поліційного режіму. Сором і ганьба!

— Санація зливається з вшехполяками. Від кількох днів о Львові ширяться відомости, що санаційний „Дзєннік Львовскі" в недалекому часі має обєднатися зі „Слово-м Польск-им". Причиною цього примусового гаразірі є фінансова слабкість львівської санації. „Дзєннік Львовскі", який в початках виходив в 10 тис. накладу, тепер упав на 4 тисячі. Одночасно зменшилася і субвенція. З другого боку він уже відповідно „ународився", принявши на „кресах" плятформу вшехполяків і доріс до „ідейного" обєднання зі „Сл. Пол.". Також орган з вул. Зімовича підчас останньої метаморфози значно ослаб і наблизився до санації та готовий є приняти її під свій покров. Іншими словами: „кресова" санація, яка після травневого перевороту виринула зі вшехпольської піни, як Атена з морської піни, знову вертає у вшехпольське море, що — зрештою — є наскрізь природне. Тут можемо хіба подивляти здатність вшехполяків до найріжнороднійших метаморфоз відповідно до створеної ситуації.

— Львівська хроніка. Горіло в двох місцях у Львові. При вул. Потоцького 42, наслідком неосторожного розлиття бензини й при вул. Павликів ч. 8, де занялася стайня від вивернутої свічки. — Вмер на удар серця візитатор люблинської шкільної кураторії, Супранович в поїзді на головному двірці. — Невідомі злодії обікрали посла д-ра Степана Біляка на трамваєвому перестанку біля двірця. — Львівська поліція арештувала 19-літнього Матея Вишкевича, який випадково postрілив з револьверу Едмунда Піліховського. — Арештували 87 комуністів, які мали уладити собі в Народньому Домі нічю з вівтірка на середу товариські сходини. Між арештованими є 11 жінок.

— Наклади творів Толстого. У звязку із сотними роковинами уродин Толстого, які припадають на день 9. вересня н. р. переведено статистику всіх видань творів великого Покійника. Із неї виходить, що ще за життя Толстого досягли його твори величезного числа накладу. Між меншими його творами стоять на першому місці: „Вязень на Кавказі" й „Пан і слуга" (300.000 примірників накладу). Далі йдуть: „Сила Темноти", „Севастопіль", „Відродження" й „Трох мешнів" (по 200 тисяч примірників накладу кожний). Педагогічні твори Толстого: „Нова азбука" й „Перша російська читанка" осягнули по мільйонові прим. накладу.

— Труп малпи приворнений до життя. Із великим заінтересуванням стрінули у радянських наукових колах вдачну спробу ташкентського професора Михайловського привернути до життя труп малпи по 55 хвилинах, які минули від її смерти. Професор Михайловський вже давно займався спробами привернути до життя, хоч на короткий час, померший організм. Подібні спроби привернути до життя вищі організми йому ще досі ніколи не вдалися. Свою останню спробу професор Михайловський перевів на маленькій малпочці, взятій із ташкентського зоольоґічного саду. Професор звільна випомповував кров із малпи, доки серце й другі органи не перестали працювати. Комісія потвердила смерть малпи. Професор Михайловський хемічною дорогою затримав кров малпи в такому стані, в якому він її випомпував з організму. По 55-ох хвилинах учений впомпував кров до тіла мертвої малпи. За хвилину почали працювати постепенно всі органи малпячого організму, а вкінці зачало працювати й серце. Скоро потім малпа пробудилася й до вечера була зовсім здорова. Ця вдачна спроба професора Михайловського звернула на себе велику увагу та спричинила широку дискусію в наукових колах.

— Музей Марка Твейна. „Товариство Приятелів Твейна" приступило до організування музею Марка Твейна, в його родинному місті Гартфорт у стейті Конектікет у Злучених Державах. У тій цілі закупили організатори музею великий мешкальний будинок, в якому родився і проживав Твейн, як також сусідну будівлю, в якій мешкав і творив співробітник — приятель Твейна, Варнер Дадіч. В обох будинках повстане музей, в якому зберігатиметься усякі речі й памятки, звязані із творчістю великого письменника. Між іншим у великій білярдовій салі, де Марк Твейн звик був працювати й приймати в кожну пятницю своїх приятелів, буде уладжена збірка всіх його творів і літератури, звязаної з його творчістю. З окруження будинку буде уладжений парк, де гратимуться діти, що їх так любив великий гуморист.

— Зріст еміграції до Арґентини. Від 1. серпня н. р. варшавський еміграційний уряд видав на 200 пашпортових посвідок більше чим попереднього місяця. Із загального числа 720 посвідок, видаваних що тижня, припадає на львівську експозитуру 235. Із того числа виключені ті емігранти, які їдуть до свояків або мають запевнене удержання в Арґентині.

— 2 міліярди людей. Заходом Союза Націй вийшла недавно книжка, яка подає статистичні дані про населення за 1927 рік із усіх країв світа. Із цілої низки дат і цифр, цікавими є особливо цифри, які дають нам змогу розглянутись у чисельному розрості людства. І так коли у 1913 р. переведена статистика виказала 1.808 міліонів населення по цілому світі, то в 1926 році не зважаючи на міліони жертв світової війни, зросло вже число людськости до 1932 міліонів. Приріст людства виносив у тому часі 7 відсотків, що робить більше як пів відсотка на протязі року. Сьогодні находиться на цілому земному глобі приблизно 1950 міліонів людей, та нема сумніву, що вже в найближчих роках зросте населення світа до 2 міліярдів. Щож до поодиноких континентів, то найбільше населення припадає на Азію (1026 міл.). Друге місце займає Европа (514 міл.), третє Америка (232), четверте Африка (146 міл.) Найменше населення має Австралія (9 міл.). Найбільший приріст населення зраджує Азія. Від 1913 р. зросло воно на 48 міл. підчас коли людність Европи зросла лише на 3 відсотки. Китай нараховує тепер кругло 450 міл. людей, себто лише на 64 міл. менше як ціла Европа. Недалеко вже мабуть той час, коли Китай перевищить чисельністю населення свою білу суперницю — Европу й так зв. „жовта небезпека" станеться тоді дуже актуальною.

— 50-ліття одної боротьби. З нагоди 50-ліття турецько - російської боротьби біля місцевости Шіпка в Болгарії, відбулося 25. н. м. торжественне богослужения на полі історичного факту. Згадана боротьба має для Болгарії незвичайне значіння тим, що вона рішила про її свободу. В торжестві взяли участь король Борис, міністр війни та ветерани визвольних боротьб Болгарії. Кілька відділів війська вітворило памятну боротьбу.

— Відкриття передісторичного міста. Підчас археольоґічних розкопок, ведених в Італії, біля міста Чеzони найшли учені сліди якогось передісторичного міста, що його мали заселювати первісні люди. Учені доказують, що відкрите місто належить до культуральної епохи, значно старшої від етруської.

— Зловживання на 4 міліонів нім. марок. У звязку з оголошенням недавно банкротством німецького містечка Сант Унгберт, переведи слідство, яке виказало величезні зловживання у зараді міста. Зловживання сягають суми 4 міліонів нім. марок. Арештували визначних представників маґістрату й міської ради підозрілих у зловживаннях.

— По здоровля — до Люрд. На днях виїхало з Турину 48 важко недужих італійців, щоби знайти здоровля у французькому місті Люрд, відомім із своєї чудотворної ікони Божої Матері. Організаторів цеї поїздки приняв у себе папа на окремій авдієнції. Недужі находяться під провідництвом й доглядом сімох лікарів й пятьдесяти пань, між якими є визначні дами із вищих італійських товариських кругів.

— Кінський конгрес. На днях відбувся в Парижі „Конгрес охорони коня", присвячений справі поширювання плекання коней та кінського спорту. Учасники конгресу висловлювали гадку, що кінь, мимо конкуренції автомобілевого промислу буде все пожиточним і неможливим до заступлення, як і в ділянці спорту, так і в ділянках господарській і військовій. Конгрес покінчився спільним обідом, зложеним із самих „кінських потрав".

— Ріжні вістки. Поліція арештувала Дмитра Гураля о Вовчинець біля Белза Арештований убив батька з пімсти за вивідичення. — Арештували 20-літніх бандитів Фелікса Берчинського й Маріяна Загая, підозрілих у рабунковім нападі на дім одної жінки в Рудинку. — В Заполові, яворівського повіту, вибухла пожежа в домі тамошнього начальника громади, захоплюючи сусідні господарства. Загальна шкода: 13.500 золотих. — У Варшаві арештували 62 комуністів. Переведені в жидівській дільниці ревізії мали дати поліції богато компромітуючого матеріялу. — Польський міністр комунікації пічне в четвер, дня 30. н. м. інспекцію залізниць у Східній Галичині. — Вибух бунт вязнів у тюрмі в Торуні. Причина: Жорстоке відношення вязничних дозорців до тюремників. Вязні понищили урядження будинку. Спокій привернуло щойно військо. — В Лодзі прийшло до конфлікту між поліціянтом і юрбою прохожих. Поліцай віддав три стріли в юрбу убиваючи на місці одну та важко ранячи дві особи. Його арештували. — Біля побереж Колюмбії впав у море літак із шістьома пасажирами. Літак пішов на дно. Всі пасажири згинули. — Впав літак із висоти 1000 метрів у Латвії. 3-ох летунів убилося на місці. — Німецький кравецький промисл льокавтує робітників. Біля 30 тисяч кравців позбавлених праці. — В Братіславі урвалася т. зв. карузеля, в хвилині, коли на ній находилося 60 осіб. Катастрофа викликала велику паніку. 3 убитих, кільканацять важко ранених.

— Знижки на театральні вистави. Дирекція Великого Театру повідомляє, що по знижки для членів урядничих і професіональних товариств на вистави в міському Великому Театрі треба зголошуватися до канцелярії театру між год. 5. і 6. вечером. Знижки на драму, комедію й оперу виноситимуть 35 відсотків ціни білету а на оперету 25 відсотків.

Театри.

Великий Міський Театр починає під новою дирекцією сезон дня 1-го вересня н. р. год 7·30 веч. оперою „Жигмонт Август".

2-го г. 7·30 веч. „Княжна Чардашу", оперета.

3-го г. 7·30 веч. „Паґаніні", оперета.

4-го г. 7·30 веч. „Казки Гофмана", опера.

5-го г. 7·30 веч. „Між нічю і світанком".

Кіна.

„Аполльо": Остров недозволених поцілуїв.

„Лев": „Коли промовить весна життя"

„Пасє": „Звавець жінок".

„Фатаморґана": „Жид — вічний мандрівник".

Дописи.

ЖУРАВНО. (Побут „Просвітянського Театру" у місті). Дня 11. серпня заїхав до Журавна „Просвітянський Театр" і дав під фірмою місцевої філії „Просвіти" 6 вистав: Графиня Маріца, Гейша, Осінні маневри, Мотке Ганеф і Катерина. До Журавна заїздили ріжні театральні групи, однак ніодна з них не мала такого успіху, який мав „Просвіт. Театр" що розпоряджає дуже добрими артистичними силами. Всі вистави пройшли якнайкраще не зважаючи на труднощі, які мав театр до поконання передовсім наслідком недостачі відповідної сцени. І охо-

тра як на менші провінціональні салі дуже відповідна. Це велике плюс „Просвіт. Театру", яке дуже додатно впливає на піднесення його вартости. Кожний, що бажав найти приємну розривку серед тої [illegible] буденщини в Журавенській закутині, міг і дійсно найшов її на тих виставах. Вже перша штука: оперетка Графиня Маріца, відіграна дуже добре, зробила театрові добру рекляму і стягнула на дальші вистави жидівську і польську публику, яка брала дуже численну участь у всіх виставах. Театр лишив по собі дуже приємний спомин у всіх, а рівночасно лишив по собі і дуже сумну памятку в Журавні. А саме в понеділок 13. 8. рано один з артистів Фідерко Володимир, мужчина в силі віку, вдовець, батько 2 діточок, пішов купатися до Дністра і тут на дні його найшов нежданно смерть для себе. Ця сумна подія тронула до глибини всіх, і той величавий похорон у вівторок, в якім взяли участь всі народности в Журавні без ріжниці віри чи обряду, був найкрасшим доказом щирого співчування і великої симпатії усіх для цего театрального гуртка.

Здавалося цілком природно, що по такім трагічнім випадку заповіджена на понеділок вистава не відбудеться. Та мимо того артисти, маючи на увазі великі щоденні видатки, які має театр, таки відіграли заповіджену штуку: Осінні маневри. Штука пройшла знаменито. Там зі сцени мали ми нагоду ще раз побачити небіжку Австрію в її повній наготі. Та рівночасно бачили ми і розуміли те важке завдання, яке має перед собою „Просвітянський Театр", ми бачили життєву трагедію артистів того Театру. Там на кладовищі в трупарні їх товариш, який ще вчора виступав з ними на сцені і нині мав грати свою ролю, а тут вони, його нерозлучні товариші в долі і недолі, з якими вірно поділяв спільну судьбу через 9 років, яких серця переповнені вщерть тим тяжким для них трагічним ударом мають бавити публику, щоб собі заробити на щоденний прожиток. І той їх біль відчувала глибоко публика і співчувала разом з ними щиро. Відчувала той стан публика, особливо кілько разів глянула на сумний вираз лиця режисера п. Сороки, який грав ролю нещасно залюбленого поручника Ляренті, якого вираз лиця — здавалось — нагадує все той сумний випадок з їх кружку.

Важке завдання до сповнення має наш „Просвіт. Театр": нести на своїх раменах тягар культурно-освітньої праці в своїм народі серед тяжких життєвих обставин. Те важке завдання і тяжке матеріяльне положення „Просвіт. Театру" повинна зрозуміти наша суспільність і повинна підпомагати його не лише морально, але й матеріяльно численною фреквенцією у виставах того театру. А це треба робити тимбільше, що театр зі свого завдання вповні вивязується. З уваги на те ми повинні прямувати до того, щоб цей театр не лише істнував, але й розвивався як слід. Тимчасом нема виглядів, щоби на це заносилося. Артисти мусять бути добре перетяжені працею, коли мусять щоденно давати вистави, а при тім мусять виступати в тій самій виставі часто в тій самій дії в кількох ролях, що дається відразу замітити. Навіть не можна собі уявити того, як вони можуть так скоро перехарактеризуватися. До того особи, які — скажім — своєю природною вдачею надаються до роль комічних чи трагічних, не повинні виступати в обох ролях, хоч би з цего в обох випадках якнайкраще вивязувалися. Того домагається не лиш сама гра, але й око глядача. Тимчасом брак матеріяльних засобів всему тому стоїть на перешкоді. Ті засоби знайдуться, якщо суспільність уважатиме за свій національний обовязок брати численну участь у виставах „Просвітянського Театру".

О. Григорій Музичка, голова філії „Просвіти" в Журавні.

РУДКИ. (Чому місто Рудки і рудецький повіт на кожній ділянці життя найслабше зорганізовані в краю? — Посольські справоздання). Рудки здається одиноке місто в Східній Галичині, що не має ні пароха, ні сотрудника, ні українського катехита. Воно не має й українського міщанства. Має воно стареньку деревяну каплицю, в котрій парох (з Бенька. Вишнії) відправляє що третьої неділі Службу Божу. І близько 100 гр. кат. парохіян, що переважно по польськи говорять. Тепер богато їх перейшло на лат. обряд. Рудки мають кількох українських інтелігентів, як адвокат, директор „Народного Дому", та й ще кілька судових і адміністраційних урядовців; учителя нема ні одного. Але урядовці бояться своєї тіни, дехто вже і обряд змінив на латинський; вони не дають навіть північних жертв на народні цілі, читають і предплачують лише польські газети. Український адвокат в канцелярії держить лише поляка і жидівку і крім канцелярії жадними публичними справами не занимається, бо не має часу. Всі священики і богато селян українців з правила дають до него свої справи, [illegible] перетяжений своєю фаховою роботою, а копціпієнта не приймає. Отже фактично вся робота в місті Рудки спочиває на директорі „Народного Дому". Він працює і в ПСК, і в „Просвіті" і в політ. організації У. ДО. і в „Сіл. Господарі". Але що він всюда є і на його руки приходить переважно виконування ріжних ухвал, то розуміється, він їх не виконує, або так виконує, що ПСК майже в ліквідації. „Нар. Дім" ледви вратувався, а інші культурні та економічні товариства лише на папері животіють. В політиці він УНДівець зі всіма партіями добре жиє і [illegible] вислугується так, що його підозрівають хоч без жадних доказів, що він і поза партійними услужний. Посол п. Тершаковець особисто упросив його розіслати відозви скликуючі віче на день 15. серпня н. р., а два 10. н. м. вислав йому ще поручене письмо, щоб повідомив старостово, що це віче буде під голим небом. П. директор цего не виконав і коли приїхали сенатор о. Татомир, посли п. Тершаковець і д-р Біляк дня 15. ц. м. на віче, комісар поліції заборонив віче під отвертим небом, а віче в „Нар. Домі" могло відбутися тільки в формі посольського справоздання, без дискусій, лиш з запитами і внесками. В такій ситуації в місті Рудках не може йти ніяка плянова робота а тим менше робота з розмахом. Робота спочиває на плечах 2—3 священиків і кількох селян, що приїзджають до міста у вівторок на торг, або й ще коли, і прихапцем роботу роблять. Але яка то може бути робота — прихапце? Ревізори з Ревізійного Союза, з „Просвіти", „Сільського Господаря" розказують, що на селах є цінний матеріял між селянством, але нема центра, нема кому дати проводу. Бож приїхати, щоби подивитися, що робиться, і то 14—20 кільометрів з далека, не може довести до цілі. А так ще фатально зложилося, що найближчі сусіди священики 1½ до 5 кільом. від Рудок не спосібні до такої роботи, а принайменше не хочуть до неї взятися. Учительство майже зовсім не інтересується роботою. Колиб у Рудках осів енергійний, витревалий, працьовитий чоловік, прим. адвокат (а люди дадуть з чого жити!), то справи пішли би інакше. Тепер санується ПСК при помочи посторонніх, інтелігентних і працьовитих людей. Сподіватися треба що при їх помочи буде санований не лиш ПСК, але і інші ділянки нашого публичного життя. Коли пп. посли не застали приготованого віча, кождий зрозумів їх збентеження, ба й обурення на п. директора, що їх трох змарнувало дорогий час. Але коли люди під церквою, де відбувався відпуст, довідалися, що віче відбудеться в „Нар. Домі", в короткі саля „Н. Д." виповнилася. Перші прийшли Сель-роби. Комаринські Сель-роби (давніше з 8, тепер вже з 19) платили залізничі білети своїм сторонникам, щоб помагали їм віче розбивати. Вони зачали перебивати сенаторови о. Татомирови. Але о. сенатор промовляв так річево, так займаючо, що нарід змусив Сельробів, щоб змовчали. По рефераті о. сенатора про наше положення під Польщею говорив посол д-р Біляк про шкільництво і амнестійний закон, а опісля посол Тершаковець про справи економічні і господарські. Всі ці панове дали виборцям образ діяльности Українського Соймового Клюбу, про відношення до нього інших українських і чужих клюбів і переконували зібраних, що доперва коли будуть зорганізовані люди, тоди, особливо наше селянство приступить як найчисленніше до своєї станової організації „Сільський Господар" і покаже свою силу, тоді будуть з нами числитися не лиш Польща але й інші народи і держави. Сель-роби атакували особливо пос. Тершаківця інтерпеляціями, чому він скаржить їх до Суду і саджає до арешту, але дістали в кождім окремім випадку таку відповідь, що мусіли змовчати. Зібрані висказали довіря Українському Соймовому Клюбови в особина пос. д-рові Білякові, Тершаківцеві і о. Татомирові і домагання, щоби всі українські посли в варшавськім соймі, що стоять на національній платформі, утворили одноцільний соймовий клюб. Опісля приступали виборці до своїх заступників з ріжними зажаленнями і просьбами, на що діставали вдоволяючі відповіди. Цікаве було заховання комісаря поліції. Він чомусь дуже денервувався і домагався, щоби кождий інтерпелянт звертався з запитом обернений до посла, а не до зібраних вічевиків, а особливо іритувався, коли збори співали народний гимн „Ще не вмерла Україна". Та посли д-р Біляк і Тершаковець поучили його, які є його права. Мала ще відбутися довірочна нарада духовенства з участю пп. послів в справі парцеляції парохіяльних ґрунтів, але з причини спізненої пори — не відбулася. — Учасник.

З відчитової салі.

Український жіночий рух у Канаді.

Заходом „Союзу Українок" відбувся в суботу 25. ц. м. в салі „Бесіди" цікавий реферат п. Савелі Стечишин, голови „Союзу Українок Канади" про український жіночий рух у Канаді. Не вважаючи на кінцеву фазу вакацій, саля „Бесіди" заповнилася львівським жіноцтвом і мущинами, які з великою увагою вислухали живого й цікавого реферату не лише про український жіночий рух, але й про життя й відносини між канадійськими українцями.

Симпатична молода референтка зупинилася коротко на історії українського поселенчого руху в Канаді і на взаєминах між національностями Канади, а опісля перейшла до нарису жіночого руху. Осередком, звідкіля зродився той рух що обіймає працю над розвиненням національної й громадянської свідомости українського жіноцтва в Канаді, був Український Інститут ім. Петра Могили в Саскатуні. Вихованиці й абсольвентки того інституту почали творити окремі жіночі гуртки по містах і фармерських скупченнях. Особливо інтенсивно пішла ця праця від 1922 р. Пять літ пізніше повстало обєднання тих гуртків й організацій під назвою „Союзу Українок Канади". Помітну ролю в тому руху відіграла коломийська „Жіноча Доля", яка є найбільш почитним галицьким часописом у Канаді. Метою українських жіночих організацій в Канаді є не еманципаційно-суфражистський рух, бо канадійська жінка є вільна і рівноправна, але поширення національної свідомости та громадянське піднесення української жінки. Велику вагу кладе „Союз Українок Канади" на домашнє господарство, стараючись зліквідувати жіночі упередження до нього, як до якоїсь нижчої, погорди гідної праці, а навпаки намагаючись піднести його на рівень шанованої професії. Домашнє господарство у всьому свому складному обсязі є обовязковим предметом науки для жінок у всіх школах Канади, почінаючи народніми і кінчаючи університетом. Особливу увагу звернув „Союз Українок Канади" на святкування „Дня матері", що найшло широкий і вдячний відгомін серед українського жіноцтва.

На численні запити слухачів шан. прелєгентка давала цікаві й вичерпуючі відповіди, як: про життя нашого фармерства, про основу т. зв. релігійної боротьби, про культурний рух, про асиміляційні заміхання чужинців і відпір української маси, про шкільництво, пресу і т. і., залишаючи в слухачів гарний спомин своєї милої гостини.

Зі спортового життя.

IX. ЗАПОРІЖСЬКІ ІГРИЩА.

Запоріжські Ігрища мають вже свою історію. Вони були і є тим спортовим святом, котре дає нам змогу переконатись, чи ми дійсно працюємо, чи ми направду поступаємо вперед у ділянці спорту і фізичного виховання.

Історія послідних літ показала нам, що ми направду йдемо вперед. Доказом цього, уладжені Українським Спортовим Союзом легко-атлетичні краєві змагання у Львові. Тоді ми мали вже змогу побачити працю наших клюбів. Але Запоріжські Ігрища — це неначе краєва Олімпіяда, на котрій йде не менше завзятий бій, як на полі битви. Найближчі Запоріжські Ігрища позволяють нам оцінити наші сили і переконатись про працю Товариств.

Український Спортовий Союз улаштовує **IX. Запоріжські Ігрища, які відбудуться дня 8. і 9. вересня 1928. в Перемишлі.** Технічне переведення поручено У. С. К. „Беркут" — Перемишль. В програмі IX. Зап. Ігр. відбудуться змагання в кошиківці укр. дівочих товариств та легкоатлетичні змагання: **в жіночій конкуренції:** біг 60 м., скоки в даль, в гору; мети диском, ратищем та кулею; **в мужеській:** біги 100 м., 400, 1500, 4 × 100; скок у гору, в даль, з жердкою; мети ратищем, кулею, та диском.

Участь можут брати усі українські спорт. клюби, котрі належать до Українського Спортового Союзу.

Уважаємо, що моральним обовязком кождого українського змагуна є взяти участь в цьому спортовому святі, котре буде мірником нашої спортової здатности.

✝ ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ.

Похорони Богдана Турина, студента прав, сина інжиніра Стефана і Галі з Терлецьких відбудуться у Львові в четвер, дня 30. серпня н. р. з дому жалоби при вул. Личаківській ч. 24. о годині 5. пополудни на Личаківське кладовище, про що повідомляє Рідня. 1—1

Іван Жовнір, один з основоположників українського соціялістичного руху, голова Ц. К. Української Соціялістичної Групи „Вперід", член Головної Управи „Робітничої Громади", політичний вязень Баранова і Домбя, член багатьох робітничих установ Перемишля помер дня 27. серпня 1928 р. в Перемишлі, в 70-му році життя. По ороци відбувся в середу, дня 29. серпня н. р. в 5-ій годині по полудні в Перемишлі.

Любомир Дяків, жертва одеських чекістів, уродився дня 7. лютого 1907 в Заліщиках, як друга з черги дитина Василя Дякова, тодішнього нотаріяльного кандидата і Людмили з Рожанських. Ріс у Богородчанах, куди перейшов його батько в характері концепієнта до адвоката д-ра Михайла Новаковського; тут застала його і світова війна, яка научила його відкритими очима глядіти на людське горе. Вона теж полишила мабуть незатертий слід у його психіці. Перед його очима пересувались громади невірних громадян, гнаних під багнетами до Талергофу, між ними другів його батьків, судії Леся Ткачука і дружини його шефа Стефанії Новаковської, в його дитячій уяві родились страхіття і вставали невирішені питання. Батько на війні, мати без засобів до життя між фронтами, що тяглись берегами Солотвинської Бистриці, голодні діти в нетопленій хаті, подіравленій кулями, а поза хатою прокляття умираючих і зойки ранених. І дитина серед страхіть війни, як грудочка, не звертаючи на себе нічиєї уваги знайшлась на услугах потребуючих. Кашу, цукор, дерево випрошував бувало малий у салдатів і ніс голодним та синючим від студіні; у люту продирався снігами і виблагував фельчера до хорої сусіди. І в міру того, як розвивались в дитини мязи, росла в неї непомірна вразливість на людську нужду і якась непоборна потреба помагати ближньому. Вона вела його відтак неподільно через гімназію. Товариші з філії академічної гімназії у Львові тямлять, скільки часу посвятив, як відзначаючий ученик, присвятив безкорисно слабшим від себе. І не було другого, когоб так товариші любили. Після зложення 1925 р. іспиту зрілости хлопчина подався на Україну. Мрією його стала служба для України на морі. Та зараже прийшло розчарування. Тутешні чекісти вислали на здогін хлопчині атестат недобронадійности. До морської школи його не приняли. Одеська чека приставила до нього 3 хуліганів, що знущались над ним повних 2 роки в нечуваний у культурному світі спосіб, поки дня 8. вересня 1927 року бідний мученик не покінчив самогубством. — Земля Йому пером!

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ле-ле!

Перемишляни, четвер 30/8 . .
274 а) 4—4

Приватна гімназія „Рідної Школи" в Яворові. Вступні іспити до I—VII кл. відбудуться дня 31. серпня і 1. вересня. — Управа. 374 2—2

В Прив. Учит. Семинарії СС. Василіянок у Львові при вул. Потоцького ч. 95. (з правами державних шкіл) шкільний рік починається дня 3. вересня богослуженням о год. 8½. Додаткових вступних іспитів по феріях на курсах семинарійних не буде з огляду на цілковите переповнення. Вписи до всіх клас семиклясової школи вправ будуть переводитися від дня 29. серпня до 2. вересня від год. 8—1. перед пол. — Д-р Чубатий. 395 1—1

Виділ Т-ва „Українська Студентська Громада в Кракові" подає отсим до відома услівя принятя на Високі Школи в Кракові. На Виділах: правничім, фільософічнім і рільничім з дволітним курсом огородничим вписи тревають від 15—30 вересня. При вписі належить звитись особисто, предкладаючи слідуючі документи: свідоцтво зрілости, метрику, військову посвідку, свідоцтво моральности, о скілько від матури до впису минув рік або більше і дві неналеплені фотографії. Подання о приняття на медецину належить вносити від 1—15. вересня до медичного деканату, а на фармацію від 1—10 вересня до Дирекції (Oddziału farmaceutycznego Wydz. filozof. U J. ul. K. Olszewskiego 2.) залучуючи вище наведені документи. Подання о приняття на Студію фізичного виховання належить вносити від 1—12 вересня до Дирекції „Студіюм виховання фізичного Яг. Універ. Краків, ул. Любіч ч. 12. „Заклад Гігієни", долучуючи метрику, свідоцтво зрілости середньої загально образуючої школи, евентуально доказів фізичної справности з обсягу руханки, спорту, приналежности до Пласту і т. п., curriculum vitae і знимку з точною адресою. Услівєм приняття на студію є цілковите здоровле. Першенство матимуть ті кандидати (тки), які вже розпочали університетські студії, мають ліпші свідоцтва зрілости і мають вже фізичну справність, набуту попередними вправами. Вписи на однорічний кооперативний курс тревають від 15—30 вересня. На надзвичайного студента можна записатись зі свідоцтвом 6 кл. гімн. або семинарійної матури. Оплата виносить 25 зол. Триместр. Услівя приняття до („Uniwersyteckiej Szkoły pielęgniarek i higienistek"). Ученицею може бути жінка від 20—30 літ життя. До подання, внесеного до Управи Школи (вул. Коперника ч. 22.) належить долучити метрику хресту, згладно метрику слюбу або смерти мужа, шкільне свідоцтво з укінчених принайменше 6 кл. гімн. або рівнозначне образовання, свідоцтво здоровля і щеплення віспи, а малолітних [illegible] згоду родичів або опікунів, власноручний опис життя і фотографію.

Оплата за удержання в Школі виносить 100 зол. місячно, вписове 25 зол., кавція на евентуальні шкоди 20 зол. Наука триває два роки і один місяць. Шкільний рік зачинається дня 1. лютого і 1. вересня кождого року. Вписи на „Wyższe Studium Handlowe" (вул. Сенкевича ч. 4) зачинаються дня 1. вересня. При вписі належить предложити ці самі документи, що на університеті. Початок викладів дня 4. жовтня. Студії тревають три роки. Кождий рік творить заокруглену цілість, так що студент може опустити студії по кождім році, маючи мимо некінчених трох літ певну заокруглену цілість знання. Річна оплата виносить 390 зол. Близших інформацій в справі студій уділює тов. Гайдукевич Олександер до дня 10. вересня н. р. — Тернопіль, вул. Котляревського ч. 32. — Видів. 1—2
388

Надзвичайні датки на ратунок Рідної Школи зложили: Вп. Михайло Гаваль, емер. директор шк. в Белзі 10 зол., Осип Галібей в Скоморохах 30 зол. як дохід з вистави, Діточий Драматичний Кружок в Біліниях 13 зол., Чит. „Просвіти" в Серафинцях-Кут вознесенський 25 зол. як часть доходу з забави, Чит. „Просвіти", Маринпіль 18·90 зол., о. Йосиф Маринович, парох в Гійську 77 зол. як збірку підчас відпустки, Кружок „Р. Ш." в Сокалі 32·30 зол., як збірку на прощанню ВП. Грабовенських, Т-во „Сокіл" в Холоєві 64 зол. як збірку, Кружок „Р. Ш." в Белзі 150 зол. як дохід з фестину, Студ. Секція в Бучачи 16·35 зол., о. Зенон Шухевич, Тишківці 6 ам. дол. і 5·30 зол. як збірку з нагоди родинного свята, д-р Володимир Муронич, адвокат в Заболотові 20 зол. а то 11·10 від себе а 8·90 збірка в домі директора школи Кисілевського в Жабю-Ільці з нагоди щасливо відбутої прогульки, Управа Успенської Парохії, Львів 25 зол. місто перекуски для хору в день храмового свята. — Жертводавцям складає щиру подяку Головна Управа. 401 1—1

Повітова Сільсько-Господарська виставка в Копичинцях, відбудеться з днях 21, 22 і 23. вересня 1928 р. невідкличво. Кождий учасник вистави одержить в Дирекції Повітового Союза карту, уповажнюючу користати з 66% залізничої знижки з поворотом домів. — Управа П. С. К. Копичинці.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

ПОТРІБНИЙ інструктор до приготовання двох дівчат. Одну на перший рік семинара, а другу до I. гімназ. кляси. Може бути кандидат учительського звання. Звертатися з поданням умовин: о. Богуський в Макунові п. Судова Вишня. 394 1—2

ПОШУКУЮ вправної учительки до двох дівчат з I. і V. кляси гуманістичної гімназії. — Зголошення враз з умовами слати на адресу: Парохіяльний Уряд Доншо почта Риманів-Здрій. 1—2
398

ЦЕГЛУ, вагон, оказійно продасть Бюро Оголошень, Львів, вул. Легіонів ч. 1. 403 1—2

ІНТЕЛІҐЕНТНОЇ, старшої, здорової, лагідної вдачі жінки пошукує до заряду дому Михайло Луцький. Музикальні мають первенство. — Зголошуватися від дня 7—10 вересня між год. 4—6 пополудні вул. Шумлянських ч. 15. I. 397 1—3

СТАНИЦЮ добру зі широю опікою для гімназистів у Львові може вказати п. А. Стефанович, Львів, вул. Чарнецького ч. 26. 400 1—2

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик прецізійні продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони звісна фірма **Івви Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 3 112-?

УКРАЇНСЬКИЙ Оперетково-Драматичний Театр „Емігрант" пошукує артисток і хористок з голосами. Подробиці що-до умов праці по адресі: **Milosna kolo Warszawy, Zarząd teatru ukraińskiego „Emigrant"**. 366 3—4

ТОРГОВЕЛЬНІ КУРСИ Й. ГІРШШПРУНГА, вул. Личаківська ч. 14. вписи на однорічний торговельний курс для молоді, також 5-ти місячний торговельний курс для дорослих, відбуваються щоденно від 9 12 і 3—7 попол. Писання на машинах і стенографія. Окремий курс для абітурієнтів. Початок науки дня 3. IX. 368 3—4

НА СТАНЦІЮ прийму 2-ох учениць(-ів); близько головної гімназії. Кордасевич, радник скарб. Мурарська 48 I пов. 268 7—8

МАТУРИСТКА семинар. прийме лекції в приватнім домі, евентуально приватну посаду бюрову. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Здібна". 2—3
376

БІЖУТЕРІЮ, СРІБЛО, ГОДИННИКИ поручає дешево Домбровскі-Розважевскі Львів (Готель Жоржа) вул. Академічна ч. 2. Догідні услів. 2481 10—?

МАҐАЗИН ПАПЕРУ і шкільних приладів А. КРУГ ЛЬВІВ, Ґродзіцьких 4. — Тел. 34-41 (біля Ринку) поручає на шкільний сезон каламарі, олівці, зошити, нотатки, крейди і т. д. Незвичайно низькі ціни. П.Т. Професорам значний рабат.
389 1—3

Жадайте жовтої бляшанки з чорною очаскою.

Для осягнення найкращих наслідків, користуватись ручними розпорошувачами.

ПОКІЙ з удержанням для панночок з доброго дому. Зелена 29. II. пов. 381 2-2

З ДНЕМ 1. вересня 1928 року фотограф Л. Янушевич переніс свою робітню з вул. св. Антонія 3. на вул. Вінцентого Поля 1. (бічна Зеленої) партер, телефон 59-60. 396 1—1

ДВІ інтеліґентні панночки, учениці прийму на помешкання з харчем. — інформації при касі книгарні Шевченка Ринок 10. 393

ПРИЙМУ на мешкання студентів 3 4 з харчем. — Вроновська ч. 10., двері 7. 399 1 1

ЗГУБЛЕНО свідоцтво про скінчення Української Луцької Гімназії, видане в 1924 році за ч. 126. Іларіонові Левицькому з Ковля. Це свідоцтво уважати за неважне. 383 2—2

ЛІКАР (35 літ) оженитьcя з моральною хочби нетарною жінкою, якої посаг обернеться на ціль санаторії. — Зголошення: Давидовський, вулиця Лісна, ч. 5. 380 2—2

ПРИЙМУ на мешкання з харчем 2 панночки з II. або V. р. уч. семинара. вулиця Садівницька ч. 27/I. — М. Чепіль. 369 2—2

ВДОВА по священику пошукує місця господині. — Парохіяльний уряд Пидики, п. Коложна. 364 3—3

SUNLAJT МИЛО

ВИПРОБУЙТЕ негайно мило Sunlajt! Воно ріжниться засадничо від всіляких інших родів мила. Поконує з успіхом а заразом небувало лагідне, найбільш опірний бруд. Виплачується 20.000 зол. кожному, хтонебудь докаже нечистість мила Sunlajt. Мило Sunlajt є уживане не тільки до прання, але і до домашніх порядків.

Найліпше свідоцтво.
Мило Sunlajt є найбільш розповсюдненим милом на земській кулі — що є найліпшим доказом, яке вдоволення дає воно.

Lever Brothers Limited, Англія.

P. Sl. 2-24

ПРИЙМУ панночки на станцію. Велике мешкання, близько гімназії, поміч в науці. — вул. Зофії ч. 20. I. пов. 3—4
365

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Дентист Яків Насс
Львів, вул. Сикстуська ч. 17. II. п.
Скріплювання хитаючихся зубів, пльомбування й виймання зубів без болю. Штучні зуби в кавчуку і золоті після американської системи. Пацієнтів з провінції полагоджується в найкоротшому часі. П. Т. Урядовцям і студентам значна знижка. Полекші в сплатах. 1—5
402

Рутинована учителька
уділює
лекції гри на фортепяні
— приготовляє до іспитів. Для дітей від 6 літ. — Зголошення від 3—6 попол. Біліньских 6 а. 1—1
379

1.000 золотих місячно
може кождий легко заробити, розповсюднюючи масовий артикул, конче потрібний в кождій хаті. На відповідь долучити марку на 15 сот.
„REKORD"
Вільно, Шопена V. відд. ч. 120.
Витяти адресу. 390 1—1

Вже вийшов з друку
— Луговий співанник з нотами —
„ЗАПОРОЖЕЦЬ"
і продається по ціні 2 зол.
Замовляти на адресу:
Видавництво „ГРОМАДА", Львів. Коперника 28 II.
Хто замовляє 10 пр. і платить готівкою дістає 1 прим. даром. 1—3
392

Присилайте передплату!

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.